

Pterygium en Pinguecula

Pterygium

Het bindvlies (conjunctiva) is een dun vliesje met bloedvaten. Het bedekt de binnenkant van uw oogleden en de buitenkant van de oogbol. Het zorgt onder andere voor de verdeling van traanvocht. Het hoornvlies (cornea) is het heldere venster aan de voorkant in het midden van het oog. Hierin zitten geen bloedvaten.

Pterygium is Grieks voor 'vleugeltje' (zie ook afbeelding 1). Bij pterygium groeit weefsel met bloedvaten vanuit het bindvliesweefsel, in een driehoekige vorm, in en over het hoornvlies naar het centrum van het hoornvlies en de pupil toe. Meestal ontwikkelt dit zich vanaf de kant van de neus. Hoewel sprake is van groeiend weefsel is het geen kwaadaardige aandoening.

Oorzaken

Vaak is de oorzaak een combinatie van enkele factoren:

- Langdurige blootstelling aan ultraviolette straling (zonlicht).
- Chronische irritatie van de ogen in een stoffige en droge omgeving.
- Een lang verblijf in een zonnig en warm klimaat.
- Veel werken in de open lucht.
- Ontstekingen aan het oog.

Verschijnselen

Meestal heeft u geen last van het pterygium. Soms is sprake van irritatie en kleurt het oog rood op de plaats van het pterygium. De in- en overgroei van het hoornvlies kan er in een aantal gevallen voor zorgen dat de sterkte van uw bril wijzigt. Soms groeit het weefsel ver door, tot voor de pupilopening, waardoor het zicht vermindert. Ook kunt u af en toe last hebben van 'dubbelzien'. Als een pterygium eenmalig aanwezig is, controleert de oogarts in de meeste gevallen regelmatig of het niet groeit.

Behandeling

Bij irritatie van het oog worden druppels voorgeschreven die zorgen voor extra vocht (kunst-tranen). Soms worden ook ontstekingsremmende druppels gebruikt. In een aantal gevallen wordt het pterygium operatief verwijderd:

- als het weefsel over het hoornvlies groeit - als de brilsterkte flink verandert;
- bij toenemende irritatie ondanks het gebruik van oogdruppels;
- als het voor het oog groeit of dreigt te gaan groeien.

Operatie

De operatie vindt meestal onder plaatselijke verdoving plaats, tijdens een dagopname. Het pterygium wordt hierbij van het hoornvlies en uit het bindvlies weggehaald. Alleen verwijdering van het pterygium is meestal niet voldoende. De kans dat het dan na verloop van tijd terugkomt, is vrij groot. Daarom wordt tijdens de operatie een gezond stukje bindvlies, dat van elders van de oogbol gehaald wordt, verplaatst en ingehecht in de plek van het bindvlies waar het pterygium eerst zat. Soms worden aanvullende behandelingen toegepast zoals littekenremmers toedienen of een klein stukje hoornvlies vervangen (een lamellair hoornvliestransplantaat).

Na de operatie

Na de operatie is het oog een tijdlang pijnlijk. Ook kunt u het gevoel hebben dat er veel zand in het oog zit. U krijgt oogzalf voorgeschreven met antibiotica en ontstekingsremmers ter vermindering van deze klachten en ter bevordering van de genezing van het operatiegebied. Bij heviger pijn kunt u pijnstillende tabletten, zoals paracetamol en ibuprofen, gebruiken. De pijn neemt in de loop van een aantal dagen of weken af. Enige roodheid in het geopereerde gebied is normaal en in het algemeen een goed teken.

Bij *toename* van pijnklachten na de operatie, of als er een pussige substantie uit het oog ontstaat, neemt u contact op met de polikliniek Oogheelkunde. Er kan dan een infectie zijn ontstaan. 's Avonds en in het weekend kunt u via het algemene nummer van het ziekenhuis contact opnemen met de dienstdoende oogarts. De telefoonnummers staan aan het einde van deze folder.

Een aantal weken na de operatie heeft u een controle-afspraak bij uw oogarts. Ook in de maanden tot jaren daarna heeft u meestal geregeld controle-afspraken om te kijken of het pterygium niet terug groeit. Daar is, ook bij een goed uitgevoerde en goed geslaagde operatie, altijd nog een kleine kans op.

Pinguecula

Pinguecula is Latijn voor 'vetbolletje'. Het is een kleine witgele zwelling in of onder het bindvlies op uw oogbol. Het zit vaker aan de neus- dan aan de slaapzijde van de oogbol (afbeelding 2).

Eigenlijk bestaat een pinguecula niet uit vet, maar uit een opeenhoping van eiwitten. Het is een goedaardige verandering van het bindvlies. Ingroei in het hoornvlies, zoals bij het pterygium, treedt hierbij niet op.

Oorzaak

Veroudering is de oorzaak van een pinguecula. Blootstelling aan (ultraviolette) straling door zonlicht of laswerkzaamheden zonder beschermbril kan dit versnellen.

Behandeling

In de meeste gevallen is behandeling niet nodig. Een pinguecula geeft maar zeer zelden klachten. Alleen bij irritatie schrijft de arts kunsttranen of ooggel voor. Een enkele keer is sprake is van een plaatselijke ontsteking. In dit geval vindt behandeling plaats met ontstekingsremmende oogdruppels (soms in combinatie met antibiotica oogdruppels of zalf). Operatieve verwijdering van een pinguecula is over het algemeen niet nodig.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij uw eigen oogarts of contact opnemen met de polikliniek Oogheelkunde.

- Locatie Langendijk
T (076) 595 10 77
- Locatie Pasteurlaan
T (0162) 32 74 46

Bij spoedgevallen buiten kantooruren kunt u contact opnemen met het centrale telefoonnummer van het ziekenhuis en vragen naar de dienstdoende oogarts: (076) 595 50 00.